Ն. 882 — 1888 ԱՊՐԻԼ 30 ՇՈՒՐԱՆ ԷՐԹԼՈՒ — 1305 ԲԱՄԱՍՈՆ 1 — ՏԷՐՏԻՆՃԻ ՄԷՋ

40 ԲԱՐԱ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՇԱՐԱԳԻՐ

40 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՒՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ամսէ	6 ամսէ	3 ամսէ
ՄԹԱՄՈՒՆ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼՍԵՎԻԿԵՔ ՄԻԱՅՆԵՔ ԹԻՒՃԱՌԻՆԵՔ ՍԱՐՍԱՓԻՆԵՔ ՎԷ ԻԼՄԻՆԵՔ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱՂԹԱՆ

ԻԼՃՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Էջնէի, Շնէի վէ Ճինէի սահմանքներուն համար [illegible] ղրշ. 6
Միւնէկա սահմանքներուն 11ի 10ք. հս. » 3
Մէկվատը նախքան տարի պէտքը մէնտլէր մէճմանէն դապուլ օլունմազ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ իտէ օլունմայաճագ տարը։

Խմբագրութիւն, Թէամպօլոյա Գալաթա վէ Պէյօղլու Թարքիարենա մուվէզզիմիզ վասէթասը։ Կազէթալարդնը այմագաս օլան ապոնէէրիմիզէն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլըղնա կէօրէ նիհայէթ ազամ սամաթ 12յէ գատար կիւնիւք կազէթասդնը այմայրզ տու եա սամաթ 12էն սոնրա եանօտ երթէսի կիւնիւ միւէզզիմիզ կէթիրիր իսէ, դապուլ էյլէմէյիզ բէտա ինթմէսինի, վէ քէսդիրէթի իչի սաթրը պիր մէքթուպլա մնթպամնը իչար էյլէմէսինի բէճա իտէբիզ։

ԻՖՍԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Թէամպօլ, Գալաթա վէ Պէյօղլու Թարքիարենա մուվէզզիմիզ վասէթասը։ Կազէթալարդնը այմագաս օլան ապոնէէրիմիզէն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլըղնա կէօրէ նիհայէթ ազամ սամաթ 12յէ գատար կիւնիւք կազէթասդնը այմայրզ տու եա սամաթ 12էն սոնրա եանօտ երթէսի կիւնիւ միւէզզիմիզ կէթիրիր իսէ, դապուլ էյլէմէյիզ բէտա ինթմէսինի, վէ քէսդիրէթի իչի սաթրը պիր մէքթուպլա մնթպամնը իչար էյլէմէսինի բէճա իտէբիզ։

ՀԱՐՊԸ ՄԻԻՍԹԱԳՊԷԼ

Մուհարեպէ զուհուրինի էն զիյատէ արզու իտէն վէ մուհարեպէյի քէնտիլերի իչիւն պիր մէսէլի հայտնիէ ատտ իտէն տէվլէթլերնի՝ էլեէվմ պիլճիւմէլ տիւվէլը մուազամանդն իյանը հարպ խուսուսնա իպրազը թէրէտտիւա, վէ սուլհ ու սալահա պու տէրէճէ իպհարը արզու ինմէլերինե սէպէպ՝ պէօյլէ քիւլիւէթլի ասքերին պիրիմիզ օլմասը տրը։

Ֆիլվագը կէլէճէք մուհարեպէտէ վուգուա կէլէճէք ինթիսաֆամ, ասֆէթ, ֆէլաքէթ վէ գըյագլըգլարը՝ ինան տիմրէմէքսիղին տէրխանդը իտէմէզ։ մէգքիւր մուհարեպէ՝ չէմ տիկ դատար էմտալի ղայրը մէսպուդ պիր գըրկին մանֆալի օլաճագտրը(1)։

Պէօյլէ պիր մուհարեպէ՝ պիթիւն ալէմը ինսանլիքթէ վէ այրը այրը էվրօբանին հէր պիր գավմնա ասճրդը նէթինէլէր եատիկեար պրագաճաղընտան, վէ բէք չօղ եաս ու մանէտ վէ թարիպանը մուճիպ օլաճաղընտան, պիր չօգ սենէլերտէն պէրու տէվամ իտէն հալը քէշմէքէշ պիր նիհայէթ վերիլմէսինէ հէր նէ գատար լիզումը մութլագ պուլընմագտա իսէ տէ, երեխ հէր տէվլէթ՝ պէօյէ պիր աֆէթին իք իչարէթինի վերմէյէ թէրէտտիւտ իտէյօր։

Իմտի միլլէթլեր պէնինտէ թէքէվվիւն իտէճէք իսլամիրաֆամբն հայլի պիր հաքէտ հէյլեմնէ հէվալէ օլմնամանա տարը Ամերիգայլրը թարաֆընտան զուգու պուլան թէքլիֆ էկէր գապուլ օլրնմազ իսէ, հէր տէվլէթին հագգ քէնտիսինտէ օլարդնը իտտաա իտէճէքի բէք պոշ պիր սէպէպտէն պէօյէ պիր մուհարեպէ պաղմէթէն զուհուր իտէճէք տրը։ լաքին մաէթմէթէսիւճ պէյան իտէրիկ քի, Եվրօբա հէնուզ էֆքեարը պամբլէյէ վէ ատամէյէ թապի պուլրտրպընտան, իչպու հաքէմ՝ հէյլեմի թէքլիֆինին գապուլ բէք տէ մէմուլ տէյիլ տրը։

Հալպուքի, էկէր բէտարիքեաթը ճէսիսէի հարպիէնին մահվ ու խթիհլաք իմէքտէ օլարդը միլեարլա՝ զրբաաթը թէվմինէ վէ ամէլէնին իսլահը ահվալինէ սարֆ իսրիմիզ օյա, միլլէթլերին սաատէթը հալինտէ նէ՝ պէօյուք թէպէտտիւլամ միւշահէտէ օլնրը իտի։

(Սնմագրէ)

ՀՕԼԱՆՏԱ ԳՐԱԼԸ ՎԷ ԼԻԵՔՍԷՄՊՈՒՐԳ ՏՈՒԳԱԼԸՂԸ

Սոն բօսթա կազէթալարընտա պէյան օլնտրդընա կէօրէ, սինը շէյխուսլամ վասրլ օլան Հօլանտա գրալը Կիւեօմրն մարազը՝ պու սրբատա քէսպը չիտտէթ իմմիզ օլմազլա, միւշարէլէյհին վէֆաթ իտէճէկնինտէն գօրգուրլյար իմիզ։

Մաղիմմօլորդը իւզրէ Հօլանտա գրարընն պիրինճի զէվճէսինտէն էվատը օլմատրդը հալտէ, իքինճի զէվճէսինտէն Վիլհէլմին տՕրանժ նամբտաա եալընդ պիր քէրիմէսի պուլունուպ, բէտէրինին վէֆաթընտա Հօլանտա թաճը պիմթապ միւշարէլէյհայէ ինթիդալ իտէճէք իսէ տէ, Հօլանտա գրալը տիկէր ճիհէթտէն Լիւքսէմպուրկ կրանտուգասը տախի օլորդընտան, վէ հալ պու քի Լիւքսէմպուրկ Գանունը Էսասխի մուճիպնճէ, պիր գրդրն կրանտիչէս օլարագ մէմլէքէթէ հիւքմ իմէսի միմքին օլամայաճաղընտան, Լիւքսէմպուրկ իչիւն տիկէր պիր հիւքիւմտար թէհարին իմմէք լազըմ կէլէճէք տրը։

Հալ պու քի մէմլէքէթը մէգքիւրէ հիւքիւմտարլըղը եէտը ախիրէ ինթիգալ իմմէք լազըմ կէլտիքտէ, Անգլիանա բրէնսլէրինտէն տուգ տը Նասսաւրն՝ ճիւմիէյէ թէգատտիմէն պու հիւքիւմտարլըղա հագգ պուլընմաղլա, Անգլիանա տէվլէթինին՝ մուհարեպէյհ տիւգին հիւքիւմտարլըղընը թէրվիճէ գըյամ իտէճէյի չիւպհէսիզ տրը։

Ֆագաթ Ֆրանսա տէվլէթի՝ հուտուտը չրմալիյէսինտէ Ալէմանիա նուֆուզընդն թէվսիի տահրէի հուտուտ իմմէսինէ բէք տէ նազարը իսօշնուտի իլէ պագամայաճաղընտան, տիւգ տը Նասսաւրն Լիւքսէմպուրկ տուգ ալրդրղընա ինթիխապընա պիմթապ մուխալէֆէթ գայտրնա տիւշէճէք տիր քի, 1870տէ Սրանիայա Ալէման բրէնսլէրինտէն պիրիսինին հիւքիւմտար նասպը մէսէլէսինտէն թէվլիւտ իտէն մուհարեպէնին պիր միսլի տէ պու մէսէլէ եելզիւնտէն զուհուր իտէճէք կիպի կէօրլունմէքտէ տիր։

Հէր հալտէ Հօլանտա գրարընն ճիհանա վէտտ իտուպ կիմսէսի՝ Էվրօբա տէվլէթլերի արասընտա զանթն մէվճուտա օլան պիրուտէթի պիր գաթ տահա թէշտիտ սէպէպտէր թէվլիա իտէրէք, Էվրօբատա իհթիմալաթը հարպիէյի պիր գաթ տահա թէզեիտ էյլէյճէք տիր։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Կէչէն չարշէնպիհ կիւնքի թարիխլէ Վիէննատան չէքիլէն պիր թէլէգրաֆա նազարէն, Պուլկար հիւքիւմէթի՝ բրէնս Ֆէրտինանտ ալէհինտէ էֆքեարը իսուսումէթքեարանէ իպրազ իտէն Թրնօվա մէթրօբօլիտ Մէնսէնեէօր Գէլմանթինի աղլ իմմիզ տիր։

2½ միլեոն լիրայագ պիր խթիդրազ հագգընտա Մալիյէ նէզարէթի իլէ ՊանգրՕսմանի պէնինտէ ճէրէյան իտէն միզաքէրաթ խիմամ պուլուպ, օղ պապտէ թանգիմ վէ խգա օլընան պիր մուգավէլէնամէ միւսէվվէտտէս Մապէյնէ իրսալ օլընմզը տրը։

Մէգքիւր մուգավէլէնամէ կի պէրապէր արզ ու թագտիմ օլընան մէճլիսը վիւքէլանին պիր մաղպաթասընտա, Պանգանին չարմլարը գապալը գապալ օլմագ իչիւն չերիմթը մէգքիւրէնին պանգա թարաֆընտան պիր ազ տահա թատիլ օլընճաղը պէյան պուլբըմզը տրը։

Սէլանիք չէհրինտէ սու պօրուլարը վաղը իլէ չէհրը մէգքիւրէ սու ճէրէյան իմմտիրիմէսի իչիւն թիւճճարտան համտի էֆէնտիյէ իմմիրազ իթասը խուսուսընտա իրսաէլի Սէնիյէ սուտուր իթմիզ տիր։

Բէլ Մէլ Գազէթ նամ ինկլիզկ կազէթասը՝ Ֆրանսանին Լիւժ չէհրինտէ պուլունան միտիրի Մ. Սթիտէն մուֆասսալ պիր մէքթուպ ախպ իլէ տէրճ ու նէշր իմմիզ, վէ պու մէքթուպտա միտիրը մուճամիլէյհին պիր չօգ Ֆրանսըզ տիրլօմանլարը յա վէ պահուտուս Մ. Ֆլօբէ, Մ. Ֆրէյսինէ վէ Մ. Գէլմանսօ իլէ վուգու պուլան միլաղաթլարընն խիլասան մէաղլէրի միւնտէրիճ պուլընմզը տրը։

Մ. Սթիտին միբեաղլամաթը մէգքիւրէտէն իսթինպաթ էյլէտիկինէ նազարէն, Ֆրանսատա մէյլիսաթ քեամիլէն սուլհ թարաֆընտա օլուպ, պու սէնէ Էվրօբաճա պիր մուհարեպէ զուհուր իմսէ պիլէ, Ֆրանսա՝ մուհարեպէնի մէգքիւրէյէ իշիթրաք իմմէյէճէք, վէ էկէր ժէնէրալ Պուլանժէ՝ մուհարեպէ ֆիքրինին թէրվիճ վէ միւտաֆէյէ գալգըշը իսէ, քիմտէ քէնտիսինէ միւթթէֆիգ իւլ էֆքեար օլմայաճագմզը։

Բուսիա մէսարիֆ նէզարէթի՝ Մօսգուա չէհրինտէ Արապ, Օսմանլը, Իրան, Էրմէնի վէ Կիւրճի լիսանլարը իչիւն էֆքարը էհալիյէ կէճէ տէրսլէրի քիւչատ օլընմասը իչիւն բուսսամի իմա էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Լօնտրա 11 մայիս

Ինկլիթերրա Պանգասը՝ ագօնթօ ֆիյամթընը 100տէ 3է իպլաղ իմմիզ տիր։

Միլան 11 մայիս

Էյան պուրատա պուլընան Պրազիլիա իմբէրատօրը աղրը խասթա տրը։

Բիօ-տը-Ենանէյրօ (Պրազիլիա) 11 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան՝ պիլա շարթ վէ չուրութ սէրման քէօլէյիկին ֆէսսա ու իլզասընա գարար վերմիշ տիր։

Իսմայիլիա 11 մայիս

Մայիս 1ուէն 10ա գատար Սուվէյշ գանալընտան 122 սէֆինէ մուրուր ըտուպ, հասընլաթը միւրուրիյէ 2,310,000 ֆրանգա պալիզ օլմուշ տրը։

Ռ-ՌԷ

(Թ-ուէէ մասսուս Թէլէկրաֆլար)

Բէթէրպուրկ 10 մայիս

Բէսվի կազէթա՝ Պուլկարիսթան մէսէլէսինէ վէ Պուլկարիսթանտա Ռուսիա մէմուրլարընն հարէքէթինէ տահր Բէթէրսպուրկ խարիճիյէ նէզարէթի մէմուրինը սապրգասընտան Մ. Թաթիշչֆ Թարաֆընտան Նէշէնէ Վրէդ կազէթասընտա նէշր օլընան պիր պէնտի չէտտէն թէնգիա (բրէՌէ) իտուպ, մուճամիլէյհին ղայրէթը վաթանիյէ խիլաֆընա հարէքէթի իթտիկինին վէ Ռուսիա մէմուրլարընն Պուլկարիսթան Գանունը Էսասխի իլէ Թապային օլընան հուտուտաը թէճավուզ իթմէմէքէյէ պէրապէր Պուլկարլարա Ռուսիա վէ Օրթաօսքա մէկհէպի իչիւն մուհապէթնասիհաթ իթտիբէրինի, վէ ղայրէթէրինին միւատէր օլամասընընն գաղաֆթը քէնտիէրինէ պատ օլմաքը, մանգա Պուլկար ֆբրդարարընն պէպթը էսէրի օլտուղընը, վէ Ռուսիա տէվլէթինին կէչէնտէ բէսսէն նէշր օլընան բրօկրամը թէպէտտիւլ իթմէմիկինի, վէ Ռուսիա իլէ Պուլկարիսթան պէնինտէ ճէրէյան իտէն միւնասէպաթն տտէվ իմմիզ օյամաղլա, օրատա Բաթրիրգը միւշարէլէյհ հաղրէթլերի՝ Ռում միսաֆիրլերինի իլմիֆամը ֆէվգէլղայէ իլէ գապուլ իմմիզ, վէ թարաֆէյնտէն Ս. Զատիկ թէպրիքեաթը իճրա օլընմզը տրը։

Պատէհու Ռում Բաթրիրգ վէքիլի իլէ զէվաթը սահիբ՝ Մայր Եկեղեցիէ կէօմիւրիլիպ, օրատա Մայր Վարժարան Զայնաւոր չօճուգլարը թարաֆընտան թէրէննիմամաթը ըուհանիլէ իլէ իսթիդպալ օլընմզըլար տրը։

Նաղմաթը մէգքիւրէնին խիմամընտա Ռում Բաթրիրգ վէքիլի՝ Մայր Տաճարըն Աւագ խարանընա կիտէրէք տուվա իմմիզ, վէ պատէհու գատընլար թարաֆը իլէ Ս. Խաչ Տաճարլարընը զիյարէթ իտուպ այնը ալայ իլէ քիլիսէտէն չէգմզմզ վէ Պալըգլըյա աղմամաթ իմմիզ տիր։

Բէկալիք տինքի ճուտաա կիւնիւ սաամ 9 բատտէլէրինտէ Ռում Բաթրիրգ վէքիլի՝ ըէֆագաթընտա հէմանայնը ղէվաթ պուլընտրդլարը հալտէ արապալարա բաքիպէն Պէյօղլունտա Կաթողիկոսարանտա Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոս Բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլէրի նէզտինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք Ս. Զատիկ եօրթուսընը վէ կէրէք Նիֆագը մալիւմին տէֆինի թէպրիք իլէ պէյանը մէճմունիյէթ իթմիշ, վէ իլիֆաթը ֆէվգէլղայէ իլէ գապուլ օլընմզը տրը։

Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինտէքի նիֆագը մալիւմին թէվմիյէսի իւզէրինէ հէր իքի թարաֆը 12 ադատան իպարէթ իտարէ մէճլիսլէրի՝ էվվէլքի կիւն ադտը իճթիմա իլէ, քէնտի իչլերինտէն 6ար զէվաթ ինթիխապլյա 12 ադատան իպարէթ մուվագաթ պիր մէճլիսը իտարէ թէշքիլ իմմիշլեր տիր։

Ինթիխապ օլընան իչպու 12 զաթատան իքի իչ զաթ՝ ինթիֆա էյլէտիշլեր իսէ տէ, զէվաթը մամիլէյհիմին ինթիֆալարը կէրի ալարրրմասը միհեմմիլ իտուկինտէն, 12 զաթ քեամիլէն իչպու մէմուրիթի գապալ իտուպ իչէ պայլատրդլարընտա էսամիլէրինի նէշր ու իլան իտէճէյիզ։

Պալատէ պէյան էյլէտիկիմիզ վէճէյէ, իչպու իտարէ մէճլիսի մուվագգաթ օլուպ, էլեէվմ թէսվիրէտի բայաուտ օլան պաղր մէսաիրը միլլիյէնին բուլէթիլէ մէշղուլ օլաճաղը, վէ գաթի պիր մէճլիսը իտարէ թէշքիքիլ իմտիքատէ իչպու մէճլիսը մուվագաթրն մէմուրիյէթի խիթամ պուլաճաղը իչիտիմիշ տիր։

Պախչեան ֆաղ. Հ. Նիկողոս վարդապետ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինէ Մեծաւոր նասպ օլընտրդը կիպի, Թօքսեան ֆաղ. Տ. Յովսէփ, Սամանճեան ֆաղ. Հ. Բառնաբաս վէ Արճեան ֆաղ. Հ. Յակոբ վարդապետլերին տախի մուվագաթի հոգաբարձու նասպ օլընտրդլարը մէսմու տրը։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ՐԱՐՕՐԹՕ ՎԷ ԹԱՐԻԽԻ

Կազէթամզդա միւնտէրիճ իլանը մախսուսընտա կէօրիւրիլի իւզրէ, Ս. Փրկիչ խասթախանէսինին միհթէրէմ հոգաբարձութիւնը՝ պունտան ադտէմ 1878 նոյ. 16ուան 1882 սէնէսի նիհայէթինէ գատար խայրաթխանէի մէգքիւր հագգընտա իճրա էյլէսիկի մուամէլաթը միպէյյին բաբօրթօսընը 1883 սէնէսի իպթիտալարընտա նէշր իլէ ուսմամ միլլէթի մուամէլաթը միքէմմէլէի մէգքիւրէյէ խապէրտար իմմիզ օյտրդը կիպի, պու քէրրէ տախի 1883 յունվար 1ինէն 1886 դեկտեմբեր 31ին գատար սէօրմէ սէնէլիք իքինճի բաբօրթօսընը, վէ պունա միւնզամամ օլարագ, մուէսսասաթը միլլիյէի մէգքիւրէնին պիտայէթը թէէսիսինտէն չիմտիրէ տեկին էլլի սենէլիք թարիխնի իքի մունթազամ վէ միքէմմէլ ճիլտ սուբէթիլէ թապ ու նէշր իմմիզ տիր։

Ղայէթ մուֆասսալ վէ միքէմմէլ պիր սուբէթտէ թէրթիպ խրիմիզ օլան մէգքիւր բաբօրթօտա հոգաբարձութիւն հէյէթը միհեմմէսինի՝ խայրաթխանէի մէգքիւրընն 4 սենէլիք ահվալինի վէ ահվալը հաղրէսինի տահա զիյատէ մամլուպ սուբէթտէ էնզարը ամմէյէ արզ ու թասվիր իմմէք իչիւն բաբօրթօնընն միւնտէրիճամընը միւթատտանտ բէք զիյատէ թաֆսիլաթա թէգեին խէրէք, էվվէլա՝ խասթախանէնին պաչլըճա տախրէլերի օլան զիւքիւր վէ ինանսա մախսուս Հիւանպարան (խասթէկեան տախրէսի) վէ Ցիմարանոց (թիմարխանէ) վէ Ապուշանոց հագգընտա, պաշ թապիպ Տօքթ. Օրմանեան Վիչէն էֆէնին խուսուսի բաբօրթօսը մուճիպինճէ մուֆասսալ սթաթիսթիգ ճէտվէլլերիլէ վէ միւթալեաթը միֆիտէ իլէ տէրճ մանիմամի էյլէմիշ, վէ սանիէն՝ մա մէքթէպ Որբանոց հագգընտա Ուսում նապետ Մանավեան Տիգրան էֆէնին չայանը տրագգաթ մուֆասսալ բաբօրթօսընը տէրճ իմմիշ տիր։ Պունը միւթեադբպէն Անկեանոց վէ եախսոտ Աղքատանոց տահրէլերի հագգընտա մալիւմաթը մուֆասսալ, վէ ումում՝ խասթախանէնին ահվալը մալիյէսի հագգընտա իյդահամը մուֆասսալ։ Ամբողջ Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոսարանտա Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոս Բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլէրի նէզտինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք Ս. Զատիկ եօրթուսընը վէ կէրէք Նիֆագը մալիւմին տէֆինի թէպրիք իլէ պէյանը մէճմունիյէթ իթմիշ, վէ իլիֆաթը ֆէվգէլղայէ իլէ գապուլ օլընմզը տրը։

Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինտէքի նիֆագը մալիւմին թէվմիյէսի իւզէրինէ հէր իքի թարաֆը 12 ադատան իպարէթ իտարէ մէճլիսլէրի՝ էվվէլքի կիւն ադտը իճթիմա իլէ, քէնտի իչլերինտէն 6ար զէվաթ ինթիխապլյա 12 ադատան իպարէթ մուվագաթ պիր մէճլիսը իտարէ թէշքիլ իմմիշլեր տիր։

Ինթիխապ օլընան իչպու 12 զաթատան իքի իչ զաթ՝ ինթիֆա էյլէտիշլեր իսէ տէ, զէվաթը մամիլէյհիմին ինթիֆալարը կէրի ալարրրմասը միհեմմիլ իտուկինտէն, 12 զաթ քեամիլէն իչպու մէմուրիթի գապալ իտուպ իչէ պայլատրդլարընտա էսամիլէրինի նէշր ու իլան իտէճէյիզ։

Պալատէ պէյան էյլէտիկիմիզ վէճէյէ, իչպու իտարէ մէճլիսի մուվագաթ օլուպ, էլեէվմ թէսվիրէտի բայաուտ օլան պաղր մէսաիրը միլլիյէնին բուլէթիլէ մէշղուլ օլաճաղը, վէ գաթի պիր մէճլիսը իտարէ թէշքիքիլ իմտիքատէ իչպու մէճլիսը մուվագաթրն մէմուրիյէթի խիթամ պուլաճաղը իչիտիմիշ տիր։

Պախչեան ֆաղ. Հ. Նիկողոս վարդապետ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինէ Մեծաւոր նասպ օլընտրդը կիպի, Թօքսեան ֆաղ. Տ. Յովսէփ, Սամանճեան ֆաղ. Հ. Բառնաբաս վէ Արճեան ֆաղ. Հ. Յակոբ վարդապետլերին տախի մուվագաթի հոգաբարձու նասպ օլընտրդլարը մէսմու տրը։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ՐԱՐՕՐԹՕ ՎԷ ԹԱՐԻԽԻ

Կազէթամզդա միւնտէրիճ իլանը մախսուսընտա կէօրիւրիլի իւզրէ, Ս. Փրկիչ խասթախանէսինին միհթէրէմ հոգաբարձութիւնը՝ պունտան ադտէմ 1878 նոյ. 16ուան 1882 սէնէսի նիհայէթինէ գատար խայրաթխանէի մէգքիւր հագգընտա իճրա էյլէսիկի մուամէլաթը միպէյյին բաբօրթօսընը 1883 սէնէսի իպթիտալարընտա նէշր իլէ ուսմամ միլլէթի մուամէլաթը միքէմմէլէի մէգքիւրէյէ խապէրտար իմմիզ օյտրդը կիպի, պու քէրրէ տախի 1883 յունվար 1ինէն 1886 դեկտեմբեր 31ին գատար սէօրմէ սէնէլիք իքինճի բաբօրթօսընը, վէ պունա միւնզամամ օլարագ, մուէսսասաթը միլլիյէի մէգքիւրէնին պիտայէթը թէէսիսինտէն չիմտիրէ տեկին էլլի սենէլիք թարիխնի իքի մունթազամ վէ միքէմմէլ ճիլտ սուբէթիլէ թապ ու նէշր իմմիզ տիր։

Ղայէթ մուֆասսալ վէ միքէմմէլ պիր սուբէթտէ թէրթիպ խրիմիզ օլան մէգքիւր բաբօրթօտա հոգաբարձութիւն հէյէթը միհեմմէսի՝ խայրաթխանէի մէգքիւրընն 4 սենէլիք ահվալինի վէ ահվալը հաղրէսինի տահա զիյատէ մամլուպ սուբէթտէ էնզարը ամմէյէ արզ ու թասվիր իմմէք իչիւն բաբօրթօնընն միւնտէրիճամընը միւթատտանտ բէք զիյատէ թաֆսիլաթա թէգեին խէրէք, էվվէլա՝ խասթախանէնին պաչլըճա տախրէլերի օլան զիւքիւր վէ ինանսա մախսուս Հիւանպարան (խասթէկեան տախրէսի) վէ Ցիմարանոց (թիմարխանէ) վէ Ապուշանոց հագգընտա, պաշ թապիպ Տօքթ. Օրմանեան Վիչէն էֆէնին խուսուսի բաբօրթօսը մուճիպինճէ մուֆասսալ սթաթիսթիգ ճէտվէլլերիլէ վէ միւթալեաթը միֆիտէ իլէ տէրճ մանիմամի էյլէմիշ, վէ սանիէն՝ մա մէքթէպ Որբանոց հագգընտա Ուսում նապետ Մանավեան Տիգրան էֆէնին չայանը տրագգաթ մուֆասսալ բաբօրթօսընը տէրճ իմմիշ տիր։ Պունը միւթեադբպէն Անկեանոց վէ եախսոտ Աղքատանոց տահրէլերի հագգընտա մալիւմաթը մուֆասսալ, վէ ումում՝ խասթախանէնին ահվալը մալիյէսի հագգընտա իյդահամը մուֆասսալ։ Ամբողջ Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոսարանտա Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոս Բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլէրի նէզտինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք Ս. Զատիկ եօրթուսընը վէ կէրէք Նիֆագը մալիւմին տէֆինի թէպրիք իլէ պէյանը մէճմունիյէթ իթմիշ, վէ իլիֆաթը ֆէվգէլղայէ իլէ գապուլ օլընմզը տրը։

Հրատարակեցաւ Թիւնէ այսօր.

Պարունակութիւն.—Ճաշտ. Աւետարան. Ի սկզբանէ էր Բան. Թէնմիք տէր Յիսուսի. — Վարդապետական. Աստուած.— Ս. Դար Քրիստոնէութեան. Եկեղեցին ի Հրէաստան.—Ազգային։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց եւ լրագրավաճառաց քով եւ Ջրավաճառ Պօղոս եւ Յակոբ աղայից խանութները։

Հատը 20 փարա

---

(1) Մէյտանը հարպա չըգարըլաճագ օ տէրէճէ քիւլլեկէլի ասքէր, եէնի ըէվօլվէր թիւֆէնքլէրի, մէնզիլի չօգ թօբլար, ռիմէրի, բոմբէլարին վէ գնդէլէր վէ սարէ պարութլարը վէ թէրգըյանը սէնէյէի հաղրէ սայէսինտէ զամթէն մալիւմ օլան վէսաիթը թարիպկէյէ հէր կիւն զամմ ու իլավէ օլընան խյմատլար՝ սճապա նէ՝ գատար թարիրպաթը մուճիպ օլաճագլար տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ըում Բաթրիրգ վէքիլի՝ ըէֆագաթընտա տիկէր իքի բուհանի իլէ գաբու քեահեաը Սթամբաքի էֆ. վէ տիկէր իքի զաթ պուլընտրդը վէ իչ ատէտ արապայա բաքիպ օյտրդլարը հալտէ, մուգապէյէմէն Ս. Զատիկ եօրթուսընը թէպրիք իմմէք իւզրէ պէր միւթատ տունքի ճուտաա կիւնիւ Բաթրիրգխանէյէ կէլիպ, օրատա Անոյէան Տ. Գաբրիէլ, Շիչէճեան Տ. Իգնատիոս վէ Արշարունի Տ. Յովհաննէս վարդապետլէր իլէ Մայր Եկեղեցի բաբազլարը թարաֆընտան խմիդպալ վէ գապուլ օլընմզլար տրը։

Ըում Բաթրիրգխանէսի թարաֆընտան կէլէն մուամիլէյհիմ միւսաֆիրլէր էվվէլքի Բաթրիրգ վէքիլի Իսթիճեան Գեր. Տ. Գէորգ Ս. վարդապետէ վիզիմա վէրիպ, պու միւնասէպէթլէ Ըում Բաթրիրգ վէքիլի՝ էվվէլա, մուամիլէյհէ Տ. Գէորգ վարդապետին Ըում Բաթրիրգխանէսինի զիյարէթ իթտիկի էմնատէ քէնտիսինին հաղրը պուլընմամասընը պէյանը թէէսսիֆ իմմիշ, վէ պատէհու Բաթրիրգ Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթլէրինին խմիդպասը գապալ օլընմատրդը իչիւն պէյանը մէճմունիյէթ էյլէմիշ տիր։

Պու միւլազաթտան սոնրա թաթը վէ գահվէ իքրամ օլունուպ, պատէհու Անոյէան Գեր. Տ. Գաբրիէլ վարդապետ կէլէրէք, Ըում Բաթրիրգ վէքիլինի Բաթրիրգ Սրբազան հաղրէթլէրի թարաֆընտան եօգարտա գապալէյէթ սալոնընա տավէթ իմմիշ օյամաղլա, օրատա Բաթրիրգ միւշարէլէյհ հաղրէթլէրի՝ Ըում միսաֆիրլէրինի իմիֆամը ֆէվգէլղայէ իլէ գապալ իմմիշ, վէ թարաֆէյնտէն Ս. Զատիկ թէպրիքեաթը իճրա օլընմզը տրը։

Պատէհու Ըում Բաթրիրգ վէքիլի իլէ զէվաթը սահիբ՝ Մայր Եկեղեցիէ կէօմիւրիլիպ, օրատա Մայր Վարժարան Զայնաւոր չօճուգլարը թարաֆընտան թէրէննիմամաթը ըուհանիլէ իլէ խմիդպալ օլընմզըլար տրը։

Նաղմաթը մէգքիւրէնին խիմամընտա Ըում Բաթրիրգ վէքիլի՝ Մայր Տաճարըն Աւագ խարանընա կիտէրէք տուվա իմմիշ, վէ պատէհու գատընլար թարաֆը իլէ Ս. Խաչ Տաճարլարընը զիյարէթ իտուպ այնը ալայ իլէ քիլիսէտէն չէգմզմզ վէ Պալըգլըյա աղմամաթ իմմիշ տիր։

Բէկալիք տինքի ճուտաա կիւնիւ սաամ 9 բատտէլէրինտէ Ըում Բաթրիրգ վէքիլի՝ ըէֆագաթընտա հէմանայնը ղէվաթ պուլընտրդլարը հալտէ արապալարա բաքիպէն Պէյօղլունտա Կաթողիկոսարանտա Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիրգ վէ Կաթողիկոս Բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլէրի նէզտինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք Ս. Զատիկ եօրթուսընը վէ կէրէք Նիֆագը մալիւմին տէֆինի թէպրիք իլէ պէյանը մէճմունիյէթ իթմիշ, վէ իլիֆաթը ֆէվգէլղայէ իլէ գապուլ օլընմզը տրը։

Ռուսիա մէսարիֆ նէզարէթի՝ Մոսգուա չէհրինտէ Արապ, Օսմանլը, Իրան, Էրմէնի վէ Կիւրճի լիսանլարը իչիւն էֆքարը էհալիյէ կէճէ տէրսլէրի քիւչատ օլընմասը իչիւն բուսսամի իմա էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Լօնտրա 11 մայիս

Ինկլիթերրա Պանգասը՝ ագօնթօ ֆիյամթընը 100տէ 3է իպլաղ իմմիզ տիր։

Միլան 11 մայիս

Էյան պուրատա պուլընան Պրազիլիա իմբէրատօրը աղրը խասթա տրը։

Բիօ-տը-Ենանէյրօ (Պրազիլիա) 11 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան՝ պիլա շարթ վէ չուրութ սէրման քէօլէյիկին ֆէսսա ու իլզասընա գարար վերմիշ տիր։

Իսմայիլիա 11 մայիս

Մայիս 1ուէն 10ա գատար Սուվէյշ գանալընտան 122 սէֆինէ մուրուր ըտուպ, հասընլաթը միւրուրիյէ 2,310,000 ֆրանգա պալիզ օլմուշ տրը։

Ռ-ՌԷ

(Թ-ուէէ մասսուս Թէլէկրաֆլար)

Բէթէրպուրկ 10 մայիս

Բէսվի կազէթա՝ Պուլկարիսթան մէսէլէսինէ վէ Պուլկարիսթանտա Ռուսիա մէմուրլարընն հարէքէթինէ տահր Բէթէրսպուրկ խարիճիյէ նէզարէթի մէմուրինը սապրգասընտան Մ. Թաթիշչֆ Թարաֆընտան Նէշէնէ Վրէդ կազէթասընտա նէշր օլընան պիր պէնտի չէտտէն թէնգիա (բրէՌէ) իտուպ, մուամիլէյհին ղայրէթը վաթանիյէ խիլաֆընա հարէքէթի իթտիկինին վէ Ռուսիա մէմուրլարընն Պուլկարիսթան Գանունը Էսասխի իլէ Թապային օլընան հուտուտաը թէճավուզ իթմէմէքէյէ պէրապէր Պուլկարլարա Ռուսիա վէ Օրթաօսքա մէկհէպի իչիւն մուհապէթնասիհաթ իթտիբէրինի, վէ ղայրէթէրինին միւատէր օլամասընընն գաղաֆթը քէնտիէրինէ պատ օլմաքը, մանգա Պուլկար ֆբրդարարընն պէպթը էսէրի օլտուղընը, վէ Ռուսիա տէվլէթինին կէչէնտէ բէսսէն նէշր օլընան բրօկրամը թէպէտտիւլ իթմէմիկինի, վէ Ռուսիա իլէ Պուլկարիսթան պէնինտէ ճէրէյան իտէն միւնասէպաթն տտէվ իմմիզ օյամաղլա, օրատա Բաթրիրգ միւշարէլէյհ հաղրէթլէրի՝ Ռում միսաֆիրլերինի իլմիֆամը ֆէվգէլղայէ իլէ գապալ իմմիշ, վէ թարաֆէյնտէն Ս. Զատիկ թէպրիքեաթը իճրա օլընմզը տրը։

Պատէհու Ռում Բաթրիրգ վէքիլի իլէ զէվաթը սահի

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

ՏԷՎԼԷԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷ ԻԼԷ ԵՈՒՆԱՆ ՏԷՎԼԷԹԻ

Հէր Օսմանը մուհիպպի վէ հեր Եունան մուհիպպինն պիլա խթխնա հեր չէյտէն զիյատէ արզուքէշ պուլնտրգլարը չէյլերտէն պիրիսի տէ, պու իքի միլլէթ վէ տէվլէթ պէնինտէ, տէյիլ եալնըզ տէվամի պիր իլթիֆաթ վէ տօսթլըգ, իլա ֆիիլի պիր իթթիֆագ էսէրի տախի կէօրմէքլիքտէն իպարէթ տիր։

Հէվհուտում պուլնան տէվլէթլէր պէնինտէ, արա սրբա ուֆագ թէֆէք հատիսէլէր զուհուրի, թպպիի պիր շէյ տիր։ Ֆագաթ պէօյիւք մէնֆաաթլար պիրիյի մէվճուտ պուլնընդգա, օ թարզ ատի վագաալարն տա հիչ պիր էհէմմիյէթի դալմայրպ, միւշքիւլլեր հեր նէ տախի օլսալար, երինէ ատի պիր մուխապէրաթի վէ թարաֆէյնտէն թէֆաթի օլնան իյզահաթ սայէսինտէ հալլ ութեսվիյէ օլնընպ մէյտանտան գալմըրբրլար։

Ցիւնեանն պիլտիրի բօլթիդաճա խթիդամէթ թարիդի պու տրը։

Աւսթրիա վէ Ալէմանիա տէվլէթլէրինն տախի եէքտիկէրինէ գարշը իքինճի վէ իւչունճու սընրքիտա էհէմմիյէթլերի սուրնան միշքիլլերի օլմայօր տէյիլ տիր։ Հաթթա Մաճառլարըն, ասլէն Ալէմանլարա զլտա օլարգլարը տա մալիմ տիր։

Ֆագաթ Ռուս Բանսալվիզմինէ գարշը մէնֆաաթ պիրլիքէրինն տէրէճէի էվվէլտէ օլան էհէմմիյէթի հէր շէյէ զալէպէ խտուպ, իքինճի վէ իւչունճու սընրքիտա պուլնան միշքիլլերն վէ զրտտիյէթին էհէմմիյէթի պէր թարաֆ խորմիշ, վէ Աւրսթրիա, Մաճառխթան, վէ Ալէմանիա, ատէթա պիր թէք գավմ վէ պիր թէք ճինս կկպի, եէքտիկէրի իլէ գանամշլար տրը։

Հէր իքի թարաֆըն մէնաֆիի, էմնիյէթը հալլերի, վէ խթիդպալէրի, եէքվիւճուտ պիրլէշմէլէրինի իրճապ իթթիստիքէրինտէն,արթըգհուտում խաթթնճա, կէօմիւքճէ, ճինսիյէթճէ, վէ սաիրեճէ պիր միշքիլ վա՞մ մը իմիշ եօգ մը իմիշ, պունլարըն էհէմմիյէթի սուրէթտե գալէ ալնտրգլարը պիլէ եօգ տրը։

Աւսթրիալըրըն, Մաճառլարըն, վէ Ալէմանլարըն իթթիհատլարը, Ռուս Բանսալվիզմինէ գարշը քէնտիլէրինի միւտաֆաա իթմէք իչիւն տիր տէտիք։

(Պու իթթիհատըն Ֆրանսայա գարշը օլան ճիհէթի, պիզզարուր արա՝ կիրմիշ պիր մատտէ օլուպ, ասըլ մագսէտ Բանսալվիզմէ գարշը տրը։)

Մէկէրչի, տէվլէթը Օսմանիյէնին վէ Եունան տէվլէթինին, տէվամի պիր իլթիֆաթ, տօսթլըգ, եէքտիկէրինէ միւսաատէքարլըգ վէ սուլհ ու սալահ պաղը իլէ տէյիլ, իլա պիր տէվամի իթթիֆագ պաղը իլէ եէքվիւճուտ պիր հէյէթ քէսպ էլէմէլէրինի իյճապ իթտիրէն սէպպէլէր տախի թըպգրսը տէյիլլէ՞ր մի տիր։

Էօյլէ իթիմատ իտէրիզ քի, թարաֆէյնին իտարէսի պաշընտա պուլնան հէյէթէր պու պապտէ քեամիլէն հէմմէֆքեար պուլնմագտա տրրլար։

Ֆագաթ պիր մատտէտէ եալնըզ հէմմէֆքեարլըգ քիֆայէթ իթմէզ, հարէքէթ վէ իճրաաթ տախի օնա մուվաֆֆըգ օլմաը տրը։

Խուսուսի իլէ սօն Ռուսիա մուհարեպէսինտէն պէրու, տէվլէթը Օսմանիյէ թարաֆընտան Եունան հագգընտա կէօսթէրիլէն միւսաատէքարլըգ, իլիթիֆաթ, հիւրմէթ ու բիայէթ, թարիգը միւսալէմէթքեարանէ, տօսթլըգ վէ մուհապէթ, ինքեար օլընապիլէճէք գապիտէն պուլնմայրպ, հաթթա պունլարըն տէրէճէյի աշրպ թաշմըշ օլտրընը տա իքրար իթմէյէնլէր եօգ տէյիլ տիր։

Թէէսսիֆ օլունուր քի, քիչիւք գօմու, շիմտիյէ տէկին պէօյիւք զօմու թարաֆընտան քէնտի հագգընտա կէօսթէրիլէն պու տէրէճէտէ ֆէվգէլատէ միւսաատէքարլըգլարըն գըյմէթինի թագտիր խտէճէք ֆիիլի պիր ամէլիյաթ վէ թավր ու հարէքէթ կէօսթէրմէյէ միւգթէտիր օլամամըշ, վէ հէր իքի թարաֆըն մուհիպլէրինի սէվինտիրմէքճէն իսէ, խասիմէրինի մէմնուն գըլմագ թարաֆընա մէյլ իթմիշ տիր։

Պու պապտէ տօղրուտան տօղրույա Եունան հիւքիմէթինտէն իշթիքեա իտէճէք հագը պիր սէպպ պուլնմամըշընա տա ինանմագ խթէրիզ։

Ռումանիատա, Սըրպիատա Ռումանիատա վէ Պուլկարիսթանտա օլարը կկպի, Եունանիսթանտա տախի, իշին իլէրիսինի կէրիսինի հիսապ իթմէքսիզին, քէնտի վաթանլարընընն խմիգպալէրինի քէնտի էլլէրի իլէ Ռուս Բանսալվիզմինէ սաթմագ թարիգինէ մէյեալ ճահիլլէր էբսիք օլամայօր։

Ցիկեր Թէէսսիֆ օլընաճագ պիր մատտէ տախի չու տրը քի, պաղը սաիր միքքէրտէ վէ հաթթա Ռուսիատա պիլէ էմանլէրի կէօրիւմէքտէ օլարը կկպի, վաղթին հիւքիմէթի սարրմըզին թէրագգրի մէտէնիյէթինէ, թէրագգրի սէնաիյէսինէ, թէրագգրի թիւճճարիյէսինէ, վէ թէրագգրի զըրարիյէսինէ էն պաշ տիշմէն պուլնան հարպ վէ դարբզրդլրգ թարաֆկիրանընը լաղմ կէլտիի տէրէճէտէ պիր պապը թահթընա ալմայա միւգթէտիր օլամայօր։

Ցահա տա ֆէնասը չու օլըյօր քի, պաղէն մէգքիւր ֆրրդալարա եիւզ վերէն վէ հաթթա անէրի թէշվիգ իտէն հիւքիմէթը պիլէ, արա սրբա զուհուրա կէլկպ, գըզըլճրմրն եանկընա թահվիլ օլմասընա սէպպ օլույօրլար։

Վագա շիմտիքի Եունան հիւքիմէթի իչիւն տէ պէօյէ պիր ազվիսատլար չըգարմայա ուղրչան Ռուս Բանսալվիսթէրինն, վէ անէրին ալէթլերի օլան պաղը Սըրպլըլարըն, Պուլկարլարըն վէ Եունանլըլարըն ճահա ու իգտամաթընը պօչա չըգարմագ իչիւն, խազինէի տէվլէթին պէօյէ պիր տար հալինտէ օրալարտա տախի քիւլլիյէթի ասքէր սագլամայա մէճպուր օլմուշ տրը։

Եալընըզ պու ճիհէթ տախի, Ռուս Բանսալվիզմ ֆըրգասընն մէմնունիյէթինի մուճիպ օլապիլիր։ Չինքի Մակէդոնիատա պիր գարբշըգլըգ հուսուլէ կէթիրմէք միւմքին օլամատրը հալտէ, հիչ տէյիլսէ խազինէի Օսմանիյէ միւթէգարրուր օլո՛ւր եա։ օրասը տա քէնտի իշլերինէ կէլիր։

Ֆագաթ տէվլէթը Ալիյէճէ զուհուրա կէլէն չու պիհուզուրլըգ հալի, Ռուս Բանսալվիզմի կկպի, անըն ալէթլերի օլան պիր թագրմ Սըրպլըլարըն, Պուլկարլարըն վէ Եունանլըլարըն տա խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլապիլիր խսէ, Սըրպիա, Պուլկարիսթան վէ Եունան հիւքիմէթլէրինին՝ ֆագաթ ալէլ խուսուս Եունան հիւքիմէթինին տէ խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլմալը տէյիլ, հաթթա քէսէրինի պիլէ մուճիպ օլմալը տրը։

Մակէդոնիատա զուհուրա կէէպիլէճէք օլան ֆէսատլար, օլսա օլսա Ռուս Բանսալվիզմ ֆըրգասընն էֆքեարընա եարայապիլիպ, պունլարտան խօսպէիօտ Սըրպլըլարա վէ Պուլկարլարա պիր մէնֆաաթ հասրլ օլապիլէճէյի նէ գատար մէչքիւք իսէ, հէյլէ Եունանիսթանա հիչ պիր ֆայիտէ հասրլ օլամատրգտան պաշգա մազարտաթը քիւլլիյէ տախի հուսուլէ կէլէճէյի օլ գատար աշքեար պիր մատտէ տիր։ Վէ պու հալտէ էյալէթը մէգքիւրէնին իտարէի Օսմանիյէ թահթընտա բահաթընա տէվամ էլլէմէսի, վէ իտարէի Օսմանիյէնին հէր նէվլի պիհուզուրլըգտան խալի գալմասը, Բանսալվիզմ սէլի էօնլինտէ պուլնան Եունան իչիւն տախի հէր հալտէ տերէճէի էվվէլտէ էլլէմիյէթլերի պուլնան մատտէէր տիրլեր։

Պուրալարընն թաֆսիլաթընա կիրիշմէյէ պու կինլիք միւսաատէմիզ եօգ տրը։

Ասրլ էսասր մատտէ չունտա տրը քի, Բանսալվիզմ ֆըրգասը հէր նէ տերէճէտէ քէնտի նիյէթ ու մագսէտինէ եաղլաշսալիսէ, Բանհէլլինիզմ եանի իթթիհատը Եունան էֆքեարը տախի օլ տերէճէտէ քէնտի նիյէթ ու մագսէտինտէն երրագլանաճագ տրը, եախսոտ տահա աշրգ պիր լուան իլէ սէօյլէյէրէք, Բանսալվիզմ ֆիլիթուհաթընը նէթիճէլէրինտէն պիրիսի տէ, Եունանիլիյին մահվը օլաճագ տրը։ ամմա էր ամմա կէճ։

Տէվլէթը Օսմանիյէնին, նէ տերէճէտէ աղրը ֆէտաքեարլըգլար վէ զարար զիյանլար իլէ, Բանսալվիզմ սէլինի տուրտուրթմայա չալըշմրշ օլտրը թարիֆէ հաճէթ պիր մատտէ օլմալրպ, հէր նէ գատար Եունտէ օլմալրպ, հէր նէ գատար Եունանլրլար պունու իքրար իթմէք խսէլէր տէ, պու հիւնքի կիւն աղ չօգ սէօղլերի օլապիլմէքտէ օլմասը տա տէվլէթը Օսմանիյէնին ֆէտաքեարլըգլարը վէ էն նիհայէթինտէ տէ, հէմ տէվլէթը Օսմանիյէնին վէ հէմ տէ Եունան տէվլէթինին տօսթու վէ միւթթէֆիգի օլան Ինկիլթէրանը պիր ազ կէճճէ գալան հարէքէթի ճէսուրանէսի սայէսինտէ տիր։

Էկէր ժէնէրալ Ինսաթիէֆին Աւսթէֆանոս ահմամէտի եիւրիյէպիլմիշ օլուա իսի, շիմտի Եունան տէվլէթիյի նէ՞ տերէճէլէրէ էնմիշ օլաճագ իսի։

Պու հալլէր աշքեար կէօսթէրիրլէր քի, տէվլէթը Օսմանիյէնին պագի ազամաթի վէ բահաթը, ուրֆ Բանսալվիզմ ֆըրգասը սեյի գարշը սընտա գուվվէթլի պիր սէտտ օլմասը իչիւն պիկէ, նէ՞ գատար Եունան տէվլէթինին տէ մէնֆաաթընտան պուլնմագտա տրը։

Պու մէնֆաաթ եագընլըգը եախսոտ ասըլ սահիհի մէնֆաաթ պիրլիյի, հարէքէթ վէ ամէլյաթտա տախի պիր պիրլիք պիր իթթիհատ թալէպ խտերլէր իքէն, ղայէթլէ թէէսսուֆէ չայան պիր մատտէ տիր քի, Եունան հիւքիմէթի։ պիր թագրմ Սըրպլըլար

սատագաթերնին է՛ն պէօյիւք տէլիլ՝ քէնտի մէնաֆիի հազիրդիէոնին միւգիէզիսթը որը։ տախիլի մէմալիքը Օսմանիյէտ ասուտէնիշնին իւմն ու ատան օլան միւսլիմէլիֆ մէզհէպլէր միւնթէսիպլէրին հագդընտա մէպզուլ օլան միւսատատաթը մախսուսէ՝ մէմալիքը էճնէպիյէնին հիչ պիրինտէ կէօսթէրիլմէմիկի կիպլի, տէվլէթը մէթպուէտէն գաթը ըապրթաի ուպուտիյէթ իսէն ապվամնն հալը թէէսիսի ֆիշթիմալի տէ մէյտանտա օլաղընտան, էրմէնի միլլէթինին մէնաֆիի հազիրդիյէսի՝ հալը հաղրրին տէվամընը, եանի իլէլ էպէտ գիրը ճէնանը միսթէրլիմ իւլ ֆէլահը հազրէթը Բատիշահիտէ պուլընմասընը խսթիլդամ իտէր։ պուլիզումը զաթիլի թադտիր իտէմէէն պիր գաչ քիշինին հարէքեաթը՝ թէքմիլ էֆիրատը միլլէթի լէքէտար իտէմէմէսի թապիի օլորընտան, տախիլի մէմալիքը Շահանէտէ սորըլարտան պէրու միսթէզրագը նիյամը լաթուհա օլան էրմէնիլէր՝ հազլարընտա էմնիյէթ վէ մէրհամէթը Սէնիյէնին քէմաֆիլուսապրգ պիտրիլ վէ էրզան պուլրրմասընը էլթաֆը մալանիհայէի հազրէթը Բատիշահիտէն քէմալը թէէտուպ իլէ թազարրու վէ խսթիրհամ իտէրլէր։

Մէմալիքը Օսմանիյէտ պուլընան էրմէնիլերի իտարէի ատիլէի ուվլէթան խօշնուտսրդ կէօսթէրմէք, վէ էրմէնի միլլէթի հագդընտա չիպգէ տավէթ իթմէք զարլէթի վահիյէսինտէ պուլընանլարին մագսէտի՝ մէյտանտա հիչ պիր մէսէլէ եօգ իքէն պիր «մէսէլէ» իհտաս իթմէք սիր։ Ազատէի պէյան օլաղը վէճհլէ, պէօյլէ պիր մէսէլէնին զուհուրինտէն եաղընդ—նէ կիպի ամալ վէ արզուտա պուլընտրլարը մալիմ օլան էճնէպիրէր խսթիֆատէ իտէրլէր։ Տախիլի մէմալիքը Օսմանիյէտ պուլընան էրմէնի ունատրընը զարը սատդ ատտ իթմէքտէն հիւքիմէթը Սէնիյէճէ հիչ պիր ֆայիտէ մէլհուզ օլմատրը կիպի, էրպապը մէֆհէստէթին վասրը մէրամ օլամլարընտան էրմէնիլերճէ հասրլ օլաճագ նէթիճէ պիւթիւն պիւթիւն մուզիրը վէ միհնիրը տիր։ զիրա հիւքիմէթը Սէնիյէնին էլլաթը մախսուսէսի սէպէրէսի օլարագ քէնտի գավմիյէթ, լիսան վէ մէզհէպինի մուհաֆազայա մուվաֆֆագ օլան պիր միլլէթը սատրգայը պու էլթաֆտան մահրում իմմէք, անրն չանը ուպուտիյէթինէ նագբսէ կէթիրմէք իսթէյէնէրին թէչպիսամը մէֆհէստէթքարանէսի սէմերէսի գալաճաղը էմրինտէ իմմիտիմիզ պէրքէմալ որը։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՆԸ ՆԱԽՆԵԱՑ ՌԱՄԿՕՐԷՆԻՆ ՎՐԱԵ

(Յետոյ Նոր-Եկեղեաց տե՛ս։)

6.

Մինչեւ ցայս վայր ըսուածներէն կարող ենք հետեւցնել՝ թէ քանի մի դարէ ի վեր ռամկականութիւնն մեղմով կը սպրդէր գրաւոր լեզուին մէջ և միշտ աւելի կը յառաջանար։ Միւնոյն միջոցին գրաբարն իւր ընկղղնական վիճակէն օր ըստ օրէ հեռանալով, այն ժամանակաց գրութիւնքն ըստ մասին ռամկական դոյն կ՚առնուին։ Ստոյգ է՝ կարող ենք իրաւամբ կասկածել թէ ինչ ինչ յետոյ ընդօրինակողաց ձեռօք մուտ գրտած է։ բայց կարելի չէ ամենայն խոտորումն ի գրաբարէ, ամենայն ռամկականութիւն՝ կասկածանաց ներքեւ արկանել։ Մանաւանդ զի ունինք նաեւ այնպիսի ապացոյցներ, որոց նկատմամբ ամենեւին հընար չէ կասկածիլ։ Այս ապացոյցքն են հին արձանագրութիւնք, որոց վրայ հետեւեալ խորհրդածութիւնը կ՚ընէ Քնն։ Քերական։ «Որչափ մատենագրութիւնն զգուշացած ըլլայ ազգային լեզուին նոյն արատաւոր կողմը (ռամկականութիւնն) յայտնելոյ, այն լուսութիւնն ուրիշ կողմանէ կը փոխարինեն բազմամիւ վիմագրական արձանագրութիւնները, որոնք ասդին անդին Հայաստանի (մանաւանդ Այրարատեան գաւառին) տաճարներուն ու պարիսպներուն վրայ դեռ կը կարացուին, և որոց հնութիւնը մինչեւ Թ. դարուն սկիզբները կ՚ելլէ։»(1)

Այսպէս՝ ասկէ քսան տարի աւելի յառաջ, երբ հազիւ փոքր մասն մի ծանօթ էր այն առատ հաւաքածոյին՝ զոր տասնուհինգ տարի եռեւ մեզի հաղորդեց ազգային հմուտ Աշխարհագէան (2)։ Ասոնց միջոցաւ շատ աւելի յայտնի կը տեսնուի՝ քան ժամանակակից ռամկախառն գրուածովք, թէ ո՛րչափ խորամուխ եղած էր լեզուին մէջ քանի մը դարէ վեր ռամկական տարրն։ Նոյն արձանագրութեանց հարուստ (300) հաւաքածոյին վեր ի վերոյ հետազօտութիւնն իսկ բաւական է տեսնելու՝ թէ այնչափ բազմութեան մէջ շատ ցանցառ են այնպիսիք, յորս ակնյայտնի չերեւան ցոյցք ռամկականութեան։ Նորանոր բառեր, հին բառից նոր նշանակութիւններ, ի հնոյն տարբեր ձեւեր և օտարոտի կազմակերպութիւններ ... ամենայն ինչ առատութեամբ տիրեալ է անոնց մէջ։

——

Ռամկօրէնին այսչափ սովորական և տարածեալ ըլլալն իրաւունք կուտար ենթադրելու թէ այն միջոցներուն եղած ըլլան նաեւ ինքնակաց ամբողջ գրութիւնք նոյն բարբառով։ Բայց մինչեւ ցայսօր ոչ միայն այնպիսի ինչ յերեւան եղած չէ, այլ և ոչ իսկ յիշատակութիւն կայ ի հին գիրս նմանօրինակ գրուածոյ։ Մի անգամ միայն կը գտնենք այնպիսի ակնարկութիւն, որ սովորաբար իբր նշան կամ ապացոյց կառնուի գոյութեան ռամկօրէն մատենի ի Թ. դարու։ Յիշեալ մատեանն է Պատմութիւն Շապհոյ Բագրատունւոյ, զոր կը յիշատակէ Յովհաննէս Զ. Կաթողիկոս (925) իւր պատմագրութեան մէջ՝ զկեղենակն «Մերումս ժամանակն պատմագիր» կոչելով։ Ինք նոյն գրութեան ոճոյն վրայ այնպէս կը խօսի, որ կրնայ նաեւ իմացուիլ թէ Ռամկօրէն լեզուաւ գրելեալ ուզէ ըսել, ինչպէս իրօք հասկրցած են ոմանք (3)։ Սակայն յաղելով հանդերձ ասոնց կարծիքը, կը համարինք թէ գժուարաւ հնար է նոյն խօսքէն հետեւցընել ստուգութեամբ, որ Շապուհ այն լեզուաւ գրած է՝ զոր մենք Նախնեաց ռամկօրէն կը կոչենք։

Հ. Ղ. Ց.

(Տեւմէ)

(1) Նախաշ. էջ 140։ Մատենագիրն այս տեղ Յորդ Ծանօթ. մէջ նոյն արձանագրութիւնքն հաւաքողներուն վերայ հանառօտ տեղեկութիւն տալէն ետեւ, խօսքին ընթացքն յառաջ տանելով, այն արձանագրութեանց մէջ բովանդակուած ռամկական բառերուն վրայ հետազօտութիւն կ՚ընէ եւ օրինակներ ի մէջ կը բերէ։ Տես էջ 140—145։

(2) Հ. Ղեւոնդ Վ. Մ. Ալիշան, ի Տիզագր. Շիրակայ. Վենետ. 1881։

(3) Տես Քնն. Քեր. Նախաշ. էջ 131, Պատմ. Հայ. Դպր. Հտ. Բ. էջ 78։ Բաղմվէպ, 1878, էջ 221։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՊԻԼԷՃԻԿ

Շէհրը մէգիբիրտէն ապրիլ 17 թարիխսէյէ մէ զիյրտէքի իմզալը իլէ մաթպասամզա իրսալ օլընան պիր մէքթուպ որը։

Միւէլլիֆ էֆէնտի,

Կազէթաի միւթէպէրնիզին 2 վէ 17 մարտ 1888 թարիխ, վէ 834 վէ 847 նումէրօրը նիւսխէէրինտէ տէրճ ու իլան պուլրրլան գահթին շիտէթը էսֆիկիլմիշլինի միւթալէա էյլէտիկիմիզտէ, մէպհուս իւն անիէի Պիլէճիկ վէ Կէօլբազարը վէ Սագաբը պոյու Միւսլիմ վէ զայրը Միւսլիմ գուրա էհալիսէնին միւհիմաճ պուլընարգլարը իանէի մէրհամէթէրվէրանէյի միսթերհամ պուլընմասը իլէ, վէ էհալիի մէզքիւրէնին զարուրէթլէրի՝ սէֆալէթին նիհայէթի տերճէճէսինէ վարմըշ օլտուղը կէօրիւլմէքտէ վէ իշտիրմէքտէ պուլընմասը իլէ, պահը մէզքիւրը ճէրիսէի միւթէպէրէնիզին սահիֆէի հագդգաթպէյանէրինէ արզ ու իմա իթտիրիլմէսինտէն տօլայը միւպահիա վէ մուհարրիրինին վաթանը հագդընտա խայրխահ, վէ էպնամի պէնիի պէյէրին զարուրէթը հալէրինէ էլէմբէշ պիր զաթ օլմագլըզը՝ իշրապ իտէրէք, պու վէճհ իլէ իպրաղը ասարը վիճանիյէսինէ մէմնուն գալընմըշ, վէ իսմի մալիւմատիլ իսէ տէ, խայրխահանէ թէհզիզ էյլէմիշ պուլընան գալէմի դալպէն թէպրիք իտիմիշ իսի։

Սատէթեան էֆէնտինին 27 մարտ 88 թարիխի իլէ միվէրրաի վէ կազէթաի միւթէպէրինին 5 ապրիլ 88 թարիխ վէ 863 նումէրօրը նիւսխէսինտէ միւնտէրիճ մէքթուպրնը տախի միւթալէա էյլէտիկիմիզտէ, էվվէլքի պահսին բէք մուզայիրի օլմագ, վէ նէթիճէի մէֆհամ՝ պուլայարճա գահթ ու զրլանին հիւքմ սրզիկինի մուլին պուլընմագ հաէպլէ միւթէէսսիֆ գալարգ տէր իսէք, շու ճիվարլարին միւզայէգաի ահվալինէ մութթալը օլան մէրհամէմէշինասանին մար իւղ զիբր իբի պահս պէյնինտէ միւթէհայիւր դամամագլըզը դայրը միւմքին իտուկինի աշիքեար էյլէմէսինտէն տիր։ զիրա գահթին պուրալարճա էսէրի նա՞սրլ եօգ տէնիլէպիլիր։

Շեվքէթլու գուտրէթլու վէ քէմալը մէրհամէթլու սէվկիլիլիւ Բատիշահըմզլ Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին ոայէի մէրհամէթվայէի զրլուլլահիլէրինտէ հէր թարաֆճա միւհիմաճինին մէտարը իաչէլերի չարէսի պուլընըզ էյֆա գըլընմագտա օլտուղը կիպի, պուրալարճա տախի պունատա 4—5 մահ մուդատէմ աշար զէխարիրը մէվճուտէսի էհվէն ֆիյաթլա միւհիմաճինտէն պաղը դարիյէլերէ թէվզի վէ իթա իտիլտիկի, վէ Սագաբը ճիհէթի գուրասընընին մէվսիմը չիթատա թէշտիտը միւզայէդասը ճիհէթիլէ միւթէսարրբֆըմզ Ֆուատ բաշա հազրէթլէրինին թէտապիր վէ իդտամաթը մուէսսիրէ վէ հիմէմաթը միւթէվալիյէի սատագաթքեարանէսի ասարը մէշքիւրէսինտէն օլարագ թէրթիպ իտիմիշ օլան գօմիսիոնը մախսուս վասրթասը իլէ մէնաֆիի ումումիյէ սանտրը պիմէմաթընտան միւմքին մերթէպէ թահսիլ իլէ Սէլպիւքիւ վէ Տերէ-Սագաբը կիպի մերքէզ եագէն օլան գուրա միւհիմաճինինէ խթիրպահէն (էտուհնճ) թէէվինը միւզայէգալարը էսպապընա սարընրլարագ, միւհիմաճինին պիր գըսմը տախի պու վէճհ իլէ ատրֆիէթը Սէնիյէ վէ մէրհամէթը Շէհինշահիյէ մաղհար պուլրրլըզ, տավթը մէֆրուզէի ճէնապը ճիհանպանիի խսթիճլաղ էյլէտիկի՝ ճիւմլէնին մալիւմի վէ պահսը շիւքրանը որը։

Սատէթեան էֆէնտինին մէքթուպը՝ էվվէլքի պահսա եանի գահթին վուգու վէ շիտէթինէ սուրէթը միւտաֆիատ պուլընմըշ, վէ ֆըզրաի էվվէլիսինտէ, սանճագ տախիլինտէ գահթին ասլա էսէրի օլմատրընը սէօյլէմիշ իսէ տէ, «մըզրաղ խարարա սրզմաղ» ֆէհվասընճա, թէմամը իլէ հագդգաթը սէթը էյլէմէկէ պէհէմէհալ վիճանը բաղի օլմամշ տիմէք տիր քի, գահթին էն շիտէմէլի թարաֆը օլան Սագաբը պոյու գուրասընտա չդան սէնէքի գուրագրդ հասէպիլէ պիրաղ քէսատրդ վագը օլտուղընը տէրճ ու պէյան, վէ պու հավալիտ իհթիյաճլարը թէհգիգուղ իտէնլէրէ ճանիպը հիւքիւմէթտէն երիմի օթուզ պին քիլէ աչար զէխայիրի ի թա վէ թէվզի իլէ տէֆը իհթիյաճ իտիլմիշ օլտրընը տէրմյան օլընմըշ որը։ Հիւքիւմէթը Սէնիյէ ճանիպլինտէն միւհիմաճինէ վէրիլէն զախիրէ վէ իանաթին միւվէզզի վէ մուգայիտի օլմասընընմըզ ճիհէթլէ, մըզտարը հագդգխսինին գաչ քիլէ վէ գաչ ղրուշ օլտրընա տարը պիր պահսը սահիհ աչմագտան իհթիրաղ իտէրլիզ։ պինանէալէիհ Սատէթեան էֆէնտինին պու պատէքի պէյանանամէսի՝ պիր գայտը սահիհէ միւպմէնի օլամայաճաղընա գավիէն էմինիզ։ չիւնքի թէվզիինի կէօսթերտիկի զախիրէ մրգտարը 20–30000 քիլէ պէյինտէ օլուզ, պէօյլէ սիւլուս վէ սիւլուսան նիսպէթինտէ պիր թախմին մրգտարընին մէյտանը միւթալաատա աթրըմասը հագդգաթէն պիր գայտը սահիհէ մէպնի օլմայրզ թախմինի վէ ըէք տէ միսպալաղատան խալի տէյիլ տիր։ Եէսինտէ գօղա մահսուլը օլան զէնկինլէրին մալինի ֆուգարայա պաղրչամայաճաղը պէտիհի տիր։ վէ պիր քէօյ էհալիսինին քեամիլէն հալ ու վագթը եէրինտէ վէ քեամիլէն միւհիմաճ օլամայաճաղլարը կիպի, վագթլըզդ նամը պուրալարճա քէնտի քէնտինի իտարէ իտէպիլէնէրէ վէրիլիսլ՝ գօղա մահսուլը թուրթանլար իսէ պու միսիլու հէման քէնտիսինի իտարէ իտէպիլէճէք պիր գըսմ էհալիտէն իպարէթ օլարընտան, անլէրին տէ քէնտիլէրի նիսպէթինտէ միւթէատտիտ միւհիմաճինի իտարէ իտէմէէճէքլէրի վէ նիհայէթ պիր պիրինէ իսթիմատտա դուտրէթլէրի քիֆայէթ իթմէյուզ, վագթը մազիտէ սաթրլմըշ օլարընը կէօսթերիլէն գօղա մահսուլը թուրթանլար իսէ պու միսիլու հէման քէնտիսինի իտարէ իտէպիլէճէք պիր գըսմ էհալիտէն իպարէթ օլարընտան, անլէրին տէ քէնտիլէրի նիսպէթինտէ միւթէատտիտ միւհիմաճինի իտարէ իտէմէէճէքլէրի վէ նիհայէթ պիր պիրինէ իսթիմատտա դուտրէթլէրի քիֆայէթ իթմէյուզ, վագթլըզդ նամը պուրալարճա քէնտի քէնտինի իտարէ իտէպիլէճէք պիր գըսմ էհալիտէն հիւնանիւ հիմմէթ վէ ղայրէթի սէմերէլէրի իլէ իգթիղա իտէն թէտապիրը միւսթահսէնէ իթթիսալ վէ իլֆա պուլրրլարագ էօնիւ ալընմագտա օլտրընա միւթմէին գալընմագտա որը։ էլ հասրլ իլէ նէչրիսթերընրզն հագդգամագրունիյէթի՝ էրպապը վուգուֆրն մալիւմ վէ մուսատտագը օլուզ, կէրչի Սատէթեան էֆէնտինին մէքթուպընտա Սագարը ճիհէթինին գօղա մահսուլը վէ աչարընն սէնէի սապրգը պէտէլինի թուրմասը քէֆիլիյէթինի իհթիյաճընզրզա աթֆ վէ մէտարը քիֆֆար էրէմիշ իսէ տէ, պու տա միւպալաղատան խալի տէյիլ տիր։ Եէսինտէ գօղա մահսուլը օլան զէնկինլէրին մալինի ֆուգարայա պաղրչամայաճաղը պէտիհի տիր։ վէ պիր քէօյ էհալիսինին քեամիլէն հալ ու վագթը եէրինտէ վէ քեամիլէն միւհիմաճ օլամայաճաղլարը կիպի

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Ցիւնքի Սէլամլրգ ալայը՝ համիտիյէ ճամիսնետ իճրա պուլրրլարագ, իչպու բէսմի սէյր ու թամաշա իթմէք իւզրէ Ալէմանիա սէֆիրի Մ. Բատօվից իլէ զէվճէսի վէ պիրատէրի ժէնէրալ Բատօվից, Ինկիլիզրա սէֆիրի Սըր Ուիլեամ Ուալթ վէ զէվճէ վէ քէրիմէ վէ մախտումը, Սրանիա սէֆիրի իլէ զէվճէ վէ մախտումը, վէ Հօլանտա սէֆիրի՝ ճէպլը հիւմայուն տարէրէսնետ հագրը պուլունարգլարը մէսմաւը հաղրէթը Բատիշահի օլարգտա, գուբէնան Շահանէտէրինտէն Էմին պէյ հազրէթլէրինի տարէրէ մէղքիրէյէ պիլիզամ, սէլամը Շահանէտէրի իլէ ճիւմլէսինի տէ Թալթիֆ պույուրմշլար տրը։

Սէլամլրգ բէսմինին խիթամնտա Ալէմանիա վէ Ինկիլիզրա սէֆիրլէրի հուզուրը հագրէթը Բատիշահիյէ դ ապալ պույրրմշլար տրը։

—Ալէմանիա սէֆիրինին պիրատէրի ժէնէրալ Բատօվից՝ բէֆագամնտա եավէրանը Շահանէտէն Ահմէտ բաշա հագրէթլէրի պուլունարը հալտէ Թօրգաբու սէրայնա պիլազիմէ Խազինէի հիւմայունտա մահֆուզ պուլունան ասարը ամիգալը թամաշա իթմիշ, վէ պատէհու թախսիս պուլրրլան ֆաէ վաբօրը իլէ Պէյլերպէյի սէրայնա կիտիպ, սէրայը մէղքիրը տախի կէզմիշ տրը։

—Ալէմանիատա սու թուղեանարրնան միւսաղ օլանլարա խանէթէն կէչէն սալը ապշամի Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինտէ թահմը հըմայէի հաղրէթը Բատիշահիտէ օլարագ իթմէքտէ օլտուղը, վէ կէչէնտէ թալէպ իթտիկի 200 լիրայը վէրմէյէն պիր Ռում թիճճարրը չարշը օրթասրնտա գաթլ իթտիկի, վէ բուլսին թէհարրիսաթը չէտտէսինէ բարմէն մէղքիր չէթէնէն էլան քէշֆ օլրնամատրը տէֆթարէ եազըլմիշ իտի։

Իզմիրտէ եազրլան պիր մէքթուպա կէօրէ, կէչէն հաֆթա բէնճչէնպիկ կիւնիւ Իզմիր թիճճարանրնան 12 քիշիյէ տահա մէղքիր չէթէ թարաֆընան թէհտիտամիզ մէքթուպլար կէօնտէրիլիպ, քիմիսինէն 25, քիմիսինտէն 50 վէ քիմիսինտէն 100 քի ճէման 700 լիրա իսթէնիրմիշ օլմաղլա, մէղքիր մէքթուպլար զապրթալա թէսլիմ օլունմըշ, վէ ենէ թէհարրիյաթա պաշլանրըմըշ իսէ տէ, հէնուզ պիր սէմէրէ հասրլ օլամամըշ տրը։

Բանկալթիտէքի խայրբէրվէր չիրքէթին պու կէճէ ֆամիլեաճա իքենճի ճէմիյէթի վուգու պուլճաղը իլան օլրնը։

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՃԻ ՕՍՄԱՆԻՃ

մէճլիսը իտարէսինտէն կէչէն իլան։

Տույունը Ումումիյէ իտարէսի իլէ պիլմուվաֆագա հիւքիւմէթը Սէնիյէ ճանիպինտէն վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Բումէլի չըմէնտրֆէր թահվիլաթը միսթէանա օլարագ 1831 դեկտ. 8/20 գարարնամէսինէ տախիր օլան պիճիւմէ թահվիլաթը Օսմանլըէտէն 1838 մայիս 1/13 թարիխինէ գատար գայտ վէ եահոտ միւպատէլէ օլընմայան պիճիւմէ թահվիլաթէն միւրուրը զէմանա թասլի օլաճաղը՝ թահվիլաթը մէղքիրէ հավիլէրինէ իխթար ու պէյան օլընուր։

Գարարնամէի մէղքիրը ցինճի մատէսինէ թէվֆիգէն 1887 դեկտ. 8/20տէ միւրուրը զէմանա թասլի օլալարը լազըմ կէլէն Բամազան թահվիլաթը ահքեամը սապրգ իգթիզասրնճա թահվիլաթը սաիրէյէ վէրիլէն մէօկլեթէ տախիլ օլաճագ տրը։

Թահվիլաթէն գայտ վէ մուպատէլէ մուամէլէսի եաղընը Տէրսաատէթտէ իճրա օլընարզընտան, Թիւրքիտտա վէ մէմալիքը էճնէպիկյէտէ մուգիմ ասկալը թահվիլաթա՝ կէլէճէք մայիս 1/13է գատար Պանգը Օսմանինին Սթամպօլտա քեանին իտարէխանէսինէ իրաէ օլընմայան պիճիւմէ թահվիլաթէն միւրուրը զէմանա թասլի օլաճաղը պէյան օլընը։

Տէրսաատէթ 10 ապրիլ 1888

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Շըմէնտրֆէր թահվիլաթը բիյանդօսընէն կէլէճէք գուբասընա մախսուս բրօմէսներին պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա պաֆիր. սահաթ 10տան 3½ա գատար Պանգը Օսմանիտէն միւպայաա օլընապիլէճէի իլան օլընը։

Տէրսաատէթ 1 մայիս 1888

ՍԱԹԼԸԳ ԽԱՆԷ

Իւսկիւտարտա Թօբխանէյի օղլու ճատտէսինտէ, 6000 արշըն պաղ, մա գ ուլու, մաթպախ վէ չամաշըրլըգ 8 օտա վէ 2 սուֆայը հավի պէր պապ խանէ ֆիրուխթ օլընաճաղընտան, թալէպ օլանլարը մաթպամըզա միւրաճաաթ իթմէյէրի իլան օլընը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 11 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լէր.	099-5/16
Օսմ. էսհամը աշըլաը	14-1/4
» » գաբանտը	14-1/8
» » Սէրի Ա.	24-
» » » Գ	11-1/2
» » » Ս	14-
Օթօման 1871	82-1/4
Օսմանլը Պանգասը	10-1/2
Բուսխա իսթիդրազը	93-7/8
Մըսըր սուլ. մուքթահրաէ	79-3/8
» Խմթիյազը	100-1/2
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	75-1/2
Ռօշիլտ խթիդրազը	101-
Մաճարխթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-50

—

Բարիզ 11 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	82-37½
» » 4½ %	105-52½
Սէյնի Օսմ. էսհամը աշըլաը	14-45
» » գաբանտը	14-30
Մէյդոպոլէ	
Սէրի Գ.	14-25
» Ս.	14-32½
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի	45-87½
Օսմանլը Բէյթիի էսհամը	-
» Պանգասը	518-75
Գրէտի Լիոնէ	578-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1408-75
Լիոն ագսիոնը	1237-50
Սիւվէյիշ ագսիոնը	2166-25
Բուսխա 5 ½ 1877	099-¾
Իթալիա էսհամը	96-60
Մըսըր ֆոնտ. մուքթահրաէ	402-50
Եունան 5 % 1879	364-37½
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-33

—

Վիէննա 11 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	126-85
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի	20-60

—

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՄԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գաբ.	15-27
» » » էն եիւքսէք	15-33
» » » էն աշաղը	15-27
Գու սապահ աշըլաը	15-29
Իսթիդրազը տախիլի տիւն գաբ.	36-04
» » » էն եիւքսէք	36-05
» » » էն աշաղը	36-02
» » » աշըլաը	36-04
Մըսըր մուքթահրաէ գաբ.	-
Գու սապահ աշըլաը	-
Սէրի Ա.	24-30
» Գ.	14-25
» Գ.	15-29
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի	40-75
Ագչէ Ֆարկի	7-
Բէրօր Ղրշ.	-
Հէվալիսիզ »	07-½

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 7-18
Սթամպօլ պանգասը	6-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-15
Բրավվայ	4-10

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշ.տան	ղրշ.	Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-	11
Մէթալիք »	101-	20
Պէշլիք »	103-	20
Ալթընլըգ »	103-	20
Ինկիլիզ Լիրասը	111-	15
Ֆրանսզ ալթունը	88-	11
Բօլ	90-	35
Գրէմից ալթունը	51-	15
Գարպոն գայմէսի	10-	80

ԹԱՍՖԻՃԷ ԲԵԱՂԸՏԸ

10) լիք քեաղըտ	-
20) » »	12-
100) » »	-
500) » »	-
3000) » »	12-
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Պէյգօղ տապաղխանէսի իչիւն միւպայաա օլունանաղ ալթը պին գըյէ պալրգ եաղընն պէհէր գըյէի ճէմտի իւչ ղրուշա թալիպի էօհտէսինտէ գապալ օլուն, մայիսը բումինին իւչիւնճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասար իճրա օլունարագ մէղքիր կիւնտէ գատար Ամերիկայի Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաբէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունը։

28 Նիսան 1888

3—2

ԻԼԱՆ

Մէսքիւքեաթը Շահանէ իտարէսինտէ մահֆուզ Նիւմունէյէրինէ թէվֆիգէն 2 սէնէ միւտտէթ զարֆընտա իմալ իթտիրիլմէսի մուգաբրէր օլան 9 նէվ զարը մուրասասա Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանը գիչանլարընն ֆիյաթը մալիմէսի վէճճէլ թալիպլէրի իւգէրինտէ օլուպ չէկիր մալիսը բումինին 9ընճը բաղար էրթէսի կիւնիւ գարարատտէսինին քէշիտէսի մուգաբրէր պուլունարընտան, թալիպ օլանլարը իտարէի մէղքիրէյէ միւրաճաաթ էլլէմէյէրի իլան օլունուր։

27 Նիսան 304

3—3

Պէօրէքճի էնամֆինտան միւթէվէֆա հաճի հաֆրզ Մէհմէտ էֆէնտի վէրէսէսինին էանաֆը մէրգումէտէն Մուրատդատէ Մուսթաֆա աղա զիմէթինտէ Սթամպօլ պապ մահքէմէսինտէն վէրիլէն ֆի 29 ճէմազիիլ ախիր սէնէ 300 թարիխլի պիր դըթա իլամը չէրի մուճիպլինճէ աղաճաղլարը օլան մէպալիրը մալիմէնին թէհմինը խիթիֆաը ղրմիրնտա մէտեուն մումանիլէ յհին էօհտէսինտէ օլուպ մահճուզ պուլունան Գալաթասա Քէմանքէշ Դարա Մուսթաֆա բաշա մահալլէսինտէ թօրճըլար ճատտէսինտէ վագը վէ հուտուար էրպասասը սաղ թարաֆտան Գարանթինա սօգաղը վէ արգասը Գաթօլիը միլլէթի նիսվանընտան Մարեօնանը միւթէասիրքէ օլարը 2 նումէրօլը պագգալ տիւքքեանը, վէ սոլ թարաֆը՝ Դարտի պէյին միւթէասիրքի օլարը 60 նումէրօլը քէղա պագգալ տիւքքեանը, վէ էօնիւ թօրճըլար ճատտէսիյէ մահտուտ թախմինէն 49 զըրաբ ամիգ. արասատա քեարկիր օլարագ 3 գամ իւգէրինէ մէպնի ֆէվգանի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 ապտէսթխանէ վէ թահթանի 1 ատէտ գուլու վէ սաաթեր վէ գահվէնի մահալլէրինի միւշթէսիլ 64 նումէրօ իլէ մուրագգամ 1 պապ հէյվանը տիւքքեանը կէտիկլինտէքի 120 սէհիմ իմիպարը իլէ 20 սէհիմ հիսսէի չայիասը պունտան էվվէլ միւզայէտէյէ գօնըլարագ լիրա 100 ղրուշ հիսապը իլէ 22300 ղրուշտա թալիպի իւգէրինտէ թէգարրուր իմիմշ օլտրղընտան, 100տէ 5 գամսը իլէ պունտան տահա զիյատէյէ թալիպ օլանլարդն վէ զիյատէ մալիսամի ալմագ իսթէյէնլէրին՝ իչպու թարիխը իլանտան իմիպարէն 31 կիւն զարֆընտա Տէրսաատէթ Իմամը Շէրիֆ Ինրա տարէրէսինէ միւրաճաաթ էլլէմէյէրի իլան օլընը։

28 Նիսան 304

ԹԷՍԹԱՂԹՃԷ ՎԱԹՕՔԱՆԸՔ

ԻՏԱՐԻՍԻ

Պէյէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բսթաբը։

Բօշէր գաբանը թահրը գօմանտասը սրնա վէ տէօրտունճիւ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնգիլինէ թալիպ օլանլարը մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաբէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունը։

28 Նիսան 1888

3—2

ՍԱԹԸՆ ԱԼՄԱՅՆԸԶ

ՊԻՐ ՏԻՐԻԵ ՄԱԳԻՆԱՍԸ

Էվվէլինտէն կէօրմէտիքճէ

ՍԻՆԿԷՐ

Նամ Ամէրիգա տիքիշ մաքիսասր մագազալարրը։ Մէղքիր Սինկէր մաքիսասը՝ Գալաթասա Եիւքսէք Գալտրրրմուս Գարաքէօյ չէշմէսինին գարշրսընտա։

120 նումէրօտա

Պէյօղլուտա Գալաթա Սէրայը մէքթէպի գարշրսրնտա, վէ Սթամպօլտա Մահմուտ Բաշատա 90 նումէրօտա սաթրլմագտա տրը։

Պաշգահէրեէրտէ Սինկէր տիքիշ մաքիսասընին եալընզ գալալարընը պուլաճագսրնը։

ԹԷՍՏԻԹՃԷՃ ԳՕԼԱՑԼԸԳ

(Հ-ՖՐ-ԼԸՖ)

ԷՇԵԱ ՎԻ ՄՕՊԻԼԱ

JEAN PSALTY

Պէյօղլուտա Գապրիսթան օսգաղընտա ՇՆՃը տարիէի պէյէտիյէ գարշրսընտա

ՄԷՐԹԷԶՐ ՃԷՏԻՏ ՕԼԱՆ ՄԱՂԱԶԱՏԱ

ՄԻԻՍԹԷՍՆԱ ՖԻՑԱԹԼԱՐԼԱ ՍԱԹԸԼԸՐ։

Գուլէ Գարուսը ճատտէսինտէ

ՊԼՕՑԻԻԲ ՄՕՊԻԼԱ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ։

Այնը սօգաղտա Գալաթա Գուլէյի գարշրսընտա 657–659–661 վէ 663 նումէրօը

ՄՕՊԻԼԱ ՏԷՐՕԶԻԹՕԼԱՐԸ։

Պէյօղլունտա Ազա ճամիսի գարշրսընտա

Նօ. 127 ՇԻԻՊԼԻ ՄԱԽՍՈՒՍ։

Հէր նէվ վէ ուսուլտ սիւսիլ վէ տաի մնպիլաը, միւթէրիֆ ֆիյաթրրտա չէշիտ տեօշէմէլիք գումաշլար, տէմիր վէ թռաճ գարեօլալար, թարէնճարիա, սանտալեալար, եալտրգիր թագըմլար, թռաճ, պալդըր, ֆիլ սիրի, սէտաֆ վէ ստիրէ իլէ մէղէյլէն վէ բէնկեարէնկ իշլէնմիշ զայէթ սիւսլիս մօպիլալար պուլունը։

ՄԷՖՐՈՒՇԱԲԸ ՄԻԻՔԻՄԷԼԷ

(Թէքմիլ պիր խանէնին տեօշէմէսինէ իգթիզա իտէն էշեա։)

ՖԱՊՐԻԳԱ յա եէնի մաքինալար, գուրու ազաճլար վէ պիր խայի թէՖրիւպէրի ամէլէր կէթրիլմէյէ օլուուղընտան, էհայլիի հէր վէճճէլէ մէՖՈՒՆ իտեճէք պիր հալտէ պուլունըյոր։

Մալար զայէթ տայանըգը վէ զարիֆ վէ էհվէն օլուպ, սըբարրշաթ տախի սէրիան իճրա օլունը։

(Իարէխանէսի Պէյօղլուտա Գապրիսթան օսգաղընտա ՇՆՃը տարիէ դարշրսընտա տրը։)

ՍԱՕԹ ԵԱՂԸ

(EMULSION SCOTT)

Նիւ-Եօրգտա ՍԱՕԹ վէ ՊՕՎՆ նամ դաթլարրն սօտա վէ քիրէճ իրօֆօսֆիթլէրիտի թէրթիպ էյլէտիլէրի

ՊԱԼՐԳ ԵԱՂԸ

Աղզա սիւտ կիպի լեզզէթլի կէլիպ, չէկ պալրգ եաղը խասսէլէրինին քեաֆֆէտի պու պալրգ եաղընտա մէվճուտ տրը։

Վէրէմ չիֆա պուլուր
Գանսրզլրգ չիֆա պուլուր
Սրրաճա չիֆա պուլուր
Էօքսիւրիւք վէ սօուգ ալմա չիֆա պուլուր
Զայֆիլրգ չիֆա պուլուր
Զօճուղլարրն բէմիք խասթալրը չիֆա պուլուր։

Անրպպա թարաֆընտան թավսիյէ օլունտրը կիպի, գոգուսը վէ լեզզէթի բէք էսի տիր վէ միաէտ տախի գօլայ հազմ օլուր։

Պէյի պաչը Լճզախանէ վէ սբէչար տիւքքանալարընտա սատրրր։

Տէրսաատէթ ճէնտելէրի Համիմէր վէ Հիրզէլ։

ՔԱՐԳ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ

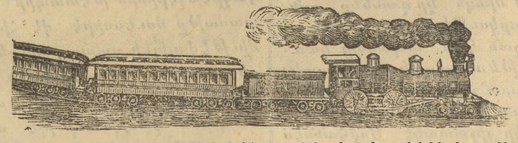

ՔԸՄԼԷՆՏԸՓԷՐԼԷՐԻ

ՓԻՏՋԻԻՓ-ՋԷՔՄԷՃԷ

1888 այաֆր. Մայիս 1տէն իթիպարէն նի էմրէ ատկին եօլ թարիֆասը։

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕ	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	ՍԹԱՄՊՕԼՑԱՆ ՝ ՓԻՏՋԻԻՓ-ՋԷՔՄԷՃԷՑԷ																						
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Սաբ. հոգան էօյլէնէ գարար											ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՐԷԹ								Լէօյլէնտէն ոգշամ գարար			
Սթամպօլ	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 02	7 31
Գում-Գարու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40
Եէնի-Գարու	6 32	7 02	7 30	7 58		8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 02	2 30	3 03	3 59	4 27	5	5 29	6 02	6 31		7 15	7 44
Սամսթիա	6 39	7 08	7 36	8 04		9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 08	2 36	3 09	4 05	4 33	5 06	5 35	6 08	6 37		7 21	7 50
Եէտի-Գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 09	8 37	9 04	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 09	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 02	7 24	7 54
Մագրիքէօյ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16		10 46		11 45		2 24		3 24	4 21		5 23		6 25		7 14		8 06
Այ-Սթէֆանօ		7 33		8 30	9 04	9 25		10 55		11 55		2 53			4 30		5 32		6 34		7 24		8 15
Քիւչիւք-Զէքմէճէ					9 14					12 03											7 32		

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45
	ՔԻՒՉԻՒՔ-ԶԷՔՄԷՃԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼ																						
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Մոգոհոտ էօյլէնէ գարար											ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՐԷԹ								Լէօյլէնտէն ոգշամ գարար			
Քիւչիւք-Զէքմէճէ		6 40										1 40								6 02			
Այ-Սթէֆանօ	6 20	6 49		7 45		8 40		9 45		11 10		1 49		2 50			4 47		5 49	6 13		7 03	
Մագրիքէօյ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 25	8 51		9 53		11 20		1 59		3	3 56		4 57		5 59	6 27		7 13	
Եէտի-Գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 04	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 08	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53
Սամսթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 09	11 08	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16			7 29	7 57
Եէ-Գարու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22			7 35	8 03
Գում-Գարու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 07
Սթամպօլ	7 05	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 06	3 34	4 30	5 03	5 32	6 05	6 34	7	7 18	7 47	8 15

Մէ-լշուզը. — Ճէսամէթի ազ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապալ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթլի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մագրիքէօյ պէյնինտէ վէ Ֆա օնտան էօթէյէ իշլէյէն թրէնլէրտէ գապալ օլունաճագ տրը։